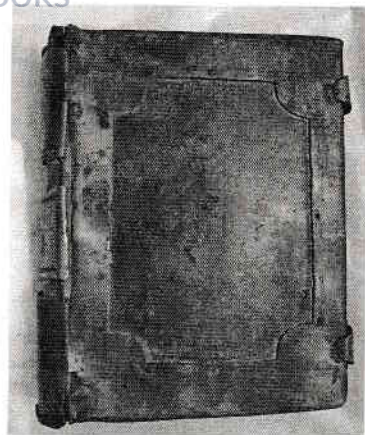

LBRIS

We know
books

Psaltirea Moșului
Gheorghe Lazăr

Moșul Gheorghe Lazăr
cu ucenicul său,
Părintele Mina Prodan

Fiica Moșului
Gheorghe Lazăr,
mătușa Marta Ștefan
din Deva,
la vârsta de 93 de ani
(1965)

Arhimandrit Ioanichie Bălan

**MOȘUL
GHEORGHE LAZĂR
UN SFÂNT AL
ZILELOR NOASTRE**

Carte tipărită cu binecuvântarea

IPS TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Ediția a IV-a

EDITURA MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA

2024

C U P R I N S

<i>Cuvânt înainte</i>	5
Moșul Gheorghe Lazăr	7
Monahii Atanasie și Chiril Păvălucă .	77
Protosinghelul Iosif Crăciun	104

*

*Două cuvinte ale Părintelui Cleopa
despre Moșul Gheorghe Lazăr*

Convorbire cu un grup de ardeleni ..	122
Minunile Moșului Gheorghe	132

Pentru comenzi:
Editura Mănăstirea Sihăstria
Com. Vânători, jud. Neamț, Cod 617500
Tel./fax. 0233.251894

Prin hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române din 25 octombrie 2017, Moșul Gheorghe Lazăr a fost canonizat sub numele *Sfântul Gheorghe Pelerinul*, cu data de prăznuire 17 august.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

IOANICHIE BĂLAN, arhimandrit

Moșul Gheorghe Lazăr: un sfânt al zilelor noastre / Arhimandrit Ioanichie Bălan ; carte tipărită cu binecuvântarea IPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. – Ed. a 4-a. – Vânători-Neamț : Mănăstirea Sihăstria, 2024

ISBN 978-606-8217-44-4

CUVÂNT ÎNAINTE

Credinciosul Gheorghe Lazăr este modelul adevăratului pelerin român. Prin trăirea sa cu totul aleasă, el formează un exemplu unic în viața duhovnicească a Bisericii noastre din ultima sută de ani.

Moșul Gheorghe Lazăr, cum i se spune până astăzi, s-a născut în comuna Șugag, județul Alba, în anul 1846. Când avea vârsta de 24 de ani, părinții săi l-au căsătorit și l-au lăsat moștenitor al averii lor. Și a trăit în însoțire cu femeia sa, Pelaghia, aproape 20 de ani, fiind binecuvântat de Dumnezeu cu cinci copii. Ducea o viață creștinească aleasă, în muncă cinstită, în rugăciune, în post și milostenie. Îndeletnicirea lui era creșterea vitelor.

În anul 1884, s-a dus să se închine la Mormântul Domnului și a rămas la mănăstirile din pustiul Iordanului și al Sinaiului peste un an de zile. Apoi s-a nevoit un an și jumătate în Muntele Athos, după care s-a

întors în țară. A mai trăit câțiva ani în familie, și-a pus copiii în rânduială, iar în anul 1890 s-a retras ca pelerin spre mănăstirile Moldovei.

După ce se închină la toate sfintele lăcașuri, Moșul Gheorghe Lazăr se stabilește definitiv în orașul Piatra Neamț și se nevoiește ca un adevărat sihastru în clopotnița lui Ștefan cel Mare din mijlocul orașului timp de 26 de ani, până la obștescul său sfârșit. Aici se ostenea singur, în post și rugăciune, vară și iarnă, fără foc, fără pat, fără două haine, fără încălțăminte în picioare, trăind din darul lui Dumnezeu și din mila oamenilor.

Astfel, bineplăcând lui Dumnezeu și cunoscându-și sfârșitul, la 15 august 1916 s-a săvârșit cu pace în chilia lui și a fost înmormântat în cimitirul orașului. În vara anului 1934, osemintele sale au fost așezate în gropnița Mănăstirii Văratec.

Arhimandrit Ioanichie Bălan
Mănăstirea Sihăstria

Buna Vestire
25 martie 2001

MOȘUL GHEORGHE LAZĂR (1846-1916)

„Moșul Gheorghe de la Piatra Neamț”, cum îl știu bătrânii din partea locului, era cunoscut de multă lume atât din părțile Neamțului – unde a trăit ultima parte a vieții sale –, cât și de numeroși oameni iubitori de Hristos din țară, preoți, călugări, episcopi, duhovnici, bătrâni și copii, cerșetori, văduve. Ba îl cunoșteau și vorbeau ca de un adevărat cuvios al zilelor noastre nu puțini străini de la Sfintele Locuri, arhieriei, stareți, pustnici din Muntele Athos. Toți îl respectau, îl cunoșteau ca pe un mare nevoitor, îi cereau sfat duhovnicesc, îi ieșeau înainte, îl petreceau pe cale și se minunau de nevoințele lui, căci prin viața sa, asemenea cuvioșilor de demult, uimea pe toți contemporanii săi.

Cine a fost așadar „Moșul Gheorghe”? Unde s-a născut? În ce parte s-a săvârșit? Și care au fost faptele sale cele mai minunate, care au îndemnat pe credincioși să-l socotească în rândul sfinților? Iată câteva întrebări puse de numeroșii fii ai Bisericii noastre românești, la care mă voi strădui să dau răspuns, cu ajutorul Domnului nostru Iisus Hristos.

De la început este necesară o mărturisire. Moșul Gheorghe este considerat de popor ca un adevărat sfânt al secolului XX. Prin viața lui a răscolit inimile multora. Biserica noastră

l-ar putea canoniza în orice moment și l-ar putea trece în rândul sfinților naționali (*a fost canonizat în anul 2017, n. ed.*). De aceea ne luăm obligația de a fi cât mai compleți în

expunerea datelor, pentru a înlătura orice urmă de exagerare și neadevăr.

Moșul Gheorghe Lazăr s-a născut în comuna Șugag, județul Alba (fostul județ Sebeș-

Alba) în anul 1846. El mai avea încă doi frați: Andrei și Nicolae. Tatăl său era destul de sărac. Un țaran credincios, care se îndeletnicea mai ales cu creșterea vitelor. De altfel, toți lucrătorii satului, situat la poalele muntelui Sebeș, erau foarte credincioși și aveau o singură ocupație: păstoritul.

Încă din fragedă vârstă s-a dovedit a fi un copil ales de Dumnezeu, smerit, tăcut, iubitor de liniște și de biserică. Iubea mai ales să fie singur, să se roage în biserica satului noaptea, să facă multe metanii, să citească la Psaltire. Uneori se ascundea în grădină sau în pădure și acolo se ruga mult cu mâinile ridicate la cer. Mânca foarte puțin și îndeosebi de post.

În anul 1870, la 24 mai, s-a căsătorit cu o tânără credincioasă, pe nume Pelaghia Todescu¹, dar n-au făcut nuntă ca de obicei, cu muzică, joc și veselie, ci o nuntă modestă, creștinească. Una din fiicele sale, mătușa Marta, ne povestea un lucru minunat, auzit din gura mamei sale:

– A doua zi după nuntă tata a dispărut din casă. Nu era nicăieri. Mama și rudele l-au căutat peste tot. Tata lipsea de câteva ore. Numai în grădină nu l-au căutat. Când s-au dus unii în fundul grădinii, l-au găsit la rugăciune.

¹ În evidența stării civile de la comuna Șugag se specifică că ambii soți la căsătorie aveau 28 de ani fiecare. Dacă acesta este adevărul, atunci Moșul Gheorghe s-a născut în anul 1842.

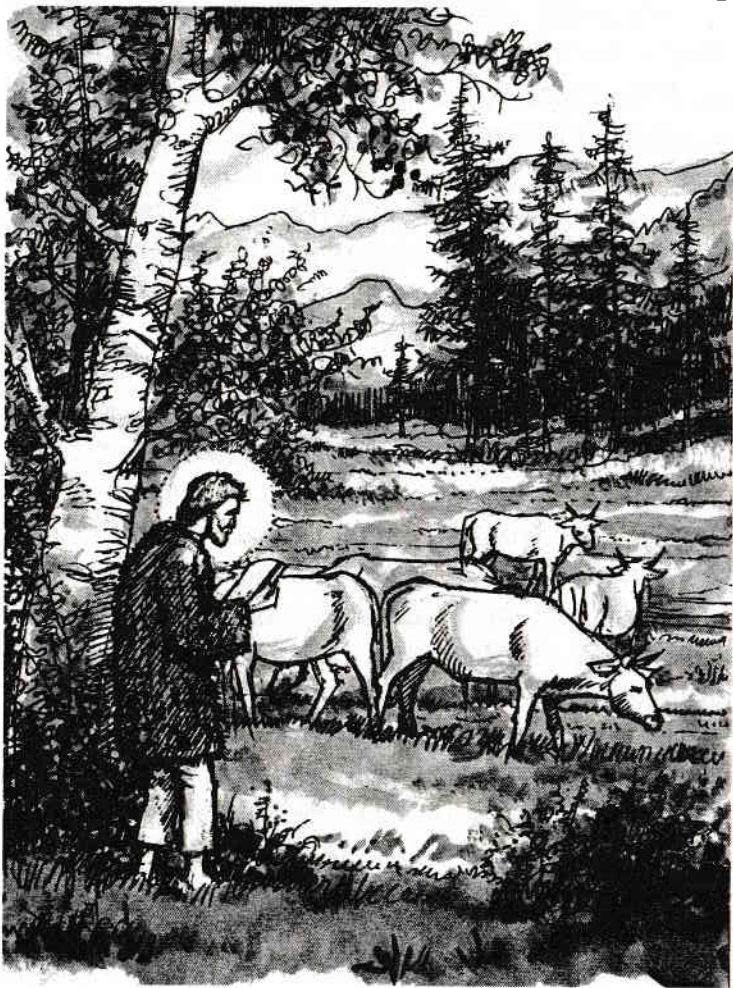
Stătea nemișcat în genunchi cu fața și mâinile întinse către cer. Toți s-au uimit. Nimeni nu îndrăznea să-l deranjeze. Iar el, când a observat că l-au văzut oamenii, și-a lăsat mâinile în jos și s-a dus în casă.

Această căsnicie binecuvântată a durat doar treisprezece-paisprezece ani. Cei doi soți au avut cinci copii. Doi băieți: Ioan și Vasile – acesta din urmă a murit de mic – și trei fete: Maria, Ana și Marta. Toți copiii, afară de Ana, s-au căsătorit la vreme, în satul natal Șugag. Iar Ana s-a măritat în părțile Giurgiului.

Dornic de cât mai multă liniște, tânărul Gheorghe, ca om al rugăciunii, și-a făcut o casă în afară de sat la 4 km, spre munte, unde își avea și pășunea. Acolo și-a mutat familia. Acolo se îndeletnicea cu creșterea vitelor. Ziua le păștea, le ducea la munte, cosea iarbă, aduna fânul pentru iarnă. Iar noaptea se retrăgea în marginea pădurii, făcea sute de metanii, stătea la rugăciune cu mâinile în sus multă vreme, apoi citea la Psaltire, dădea din tot ce avea milostenie și postea permanent. Psaltirea se citea zilnic în casa lui, fiind cea mai iubită carte. O deprindea pe de rost, ținând-o la piept. O purta zilnic cu sine pe cale. O repeta în taină când păzea vitele, iar noaptea o citea cu lacrimi, la lumină de opaiț, cu toată familia.

Dar lipsurile familiei sale, care sporeau din an în an, nu și le putea acoperi cu micile

venituri din gospodărie. De aceea, a început să se îndeletnicească cu negoțul de vite. Însă Moșul Gheorghe nu era îndemânat la negustorie, care de obicei este însoțită de zgârcenie, minciună și iubire de argint. El cumpăra scump

și vindea ieftin. Dădea cât i se cerea și vindea pe cât i se oferea. Iar dacă întâlnea vreo văduvă sau vreun om scăpătat, îi dădea vita sau oaia milostenie cu toată bucuria inimii.

Astfel, îi mergea tot mai rău în gospodărie. Datoriile creșteau, cei care îl împrumutaseră îi cereau mereu bani; casa și copiii rămâneau tot mai lipsiți. El însă nu se tulbura, nici nu se îngrijea prea mult pentru ziua de mâine. În zadar îl ocărau soția și rudele, căci bunul nevoitor le răspundea cu credință: „Nu vă tulburați, are grijă Dumnezeu să ne hrănească, numai să ne rugăm permanent și să facem voia Lui”.

De aceea niciodată nu se jeluia cuiva, nu se întrista pentru lipsă, nu-și împuțina milostenia și rugăciunea, nici nu cârtea vreodată împotriva lui Dumnezeu sau a celor apropiați. Și era totdeauna în pace, cu fața senină, cu ochii limpezi ca cerul, cu zâmbetul pe buze, cu graiul rar și foarte blând, cu mersul încet. La biserică era nelipsit. Mai ales noaptea îi plăcea să se roage, când nu-l vedea nimeni. Numai preotul din Șugag știa taina sa.

La îndemnul soției a făcut și un împrumut la bancă pentru achitarea datoriilor mai vechi. Dar cu toate acestea nevoile și datoriile creșteau pe măsură ce creșteau și dobânzile. Cele câteva vite mari și oi nu-i ajungeau să se achite la bancă.

Prin anii 1883-1885, Moșul Gheorghe, sfătuindu-se cu buna sa soție, care îl înțelegea destul de bine, a luat o neașteptată hotărâre. Să se ducă împreună cu toți sătenii din Șugag la Ierusalim, ca să se închine la Mormântul Domnului. Era o veche dorință a inimii sale, care nu-l slăbea deloc. Postul mare se apropia. Vorbise cu câțiva hagii² cunoscuți și totul era gata. Nimeni și nimic nu-l mai putea opri.

- Mă duc să mă închin la Sfântul Mormânt și pe locul unde au pășit picioarele Domnului - a spus el soției sale. Dacă cumva întârzii să vin în țară, să nu te temi, nici să te mîinii asupra mea. Domnul și Maica Domnului vor fi cu noi. Poate n-o să am bani de întoarcere, așa că s-ar putea să mai zăbovesc. Tu, Pelaghie, nu te tulbura, rămâi cu copiii, cu casa și cu Dumnezeu. Nu plânge nici pentru datorii... Tot ce voi aduna în viață, voi aduce acasă, ca să achităm datoriile...

Apoi, mângâindu-și copiii, s-a închinat la sfintele icoane, a sărutat sfânta cruce, și-a luat rămas bun de la soție și a plecat...

Îmbrăcat în straie albe de aba, cu cojoc și căciulă pe cap, cu botine în picioare, cu toiag în mână și cu sarica în spate, Moșul Gheorghe a pornit spre Ierusalim. Era cel mai fericit om de pe pământ! Fața lui strălucea de o lumină

² Hagiu - pelerin ce merge să se închine la Sfintele Locuri.

neobișnuită, buzele și mintea rosteau permanent rugăciunea lui Iisus și psalmii lui David. Sufletul i se desfăta de negrăită bucurie. Luase cu sine din casă Sfânta Evanghelie și Psaltirea,

